

XΡων

1949

ΑΘΑΝ. Δ. ΠΑΛΛΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΕΚΚΛ. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

ΟΙ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Συστάσει τής Ἀρχιεπισκοπῆς

Γιά τά Κατοχητικά
&
τά Δημοτικά Σχολεία

Έκδοτικός Οίκος
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ — δρός Τσώρτσιλ (Σταδίου) 50 (στοά)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΘΑΝ. Δ. ΠΑΛΛΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΕΚΚΛ. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

[1949]

(4)

ΟΙ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Συστάσει τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς

Γιὰ τὰ Κατηχητικά
&
τὰ Δημοτικά Σχολεῖα

Ἐκδοτικὸς Οἶκος
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ — δόδας Τσωρτσιλ (Σταδίου) 50 (στοά)

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ἐνναὶ ἀλήθεια ἀναντίρρητος, διτὶ ή προσευχὴ εἶναι μία ἄπὸ τὰς σπουδαιοτέρας καὶ ὀραιοτέρας ἀσχολίας τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Ἡ προσευχὴ ἐνισχύει τὴν πίστιν, διατηρεῖ θερμὸν τὸ θρησκευτικὸν αἰσθήμα καὶ συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνεύματος εἰς σφαιρὰς πνευματικὰς καὶ θείας καὶ ἀποτελεῖ σπουδαῖον παράγοντα ηὐθυῆς διορθώσεως καὶ φρονηματισμοῦ.

Ἄλλὰ διὰ νὰ φέρῃ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ἡ προσευχὴ, πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ εἶναι συνειδητὴ προσευχὴ, δχι τυπικὴ καὶ μηχανική, νὰ γίνεται δὲ τὴν πρέπουσαν προσοχὴν καὶ κατάνυξιν καὶ μὲ συντριβὴν καὶ ταπείνωσιν.

Ἐπίσης ἀπαραίτητον εἶναι νὰ συνηθίσῃ ὁ χριστιανὸς ἀπὸ τῆς παιδικῆς ήλικίας νὰ προσεύχεται.

Ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἔχει πρὸς χρῆσιν τῶν πιστῶν ὀραίας καὶ διδακτικοτάτας προσευχάς· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ αὗται δὲν εἶναι δυνατόν, ως ἐκ τῆς γλώσσης, νὰ γίνουν καταληπταὶ ἀπὸ τοὺς μικροὺς μαθητάς, ἐθεωρήσαμεν ἀπαραίτητον νὰ τὰς μεταφέρωμεν εἰς ἀπλούστερον γλωσσικὸν ἴδιωμα, προσπίπτον εἰς τὴν παιδικὴν ήλικίαν.

Πρὸς τούτοις παραθέτομεν καὶ ἄλλας προσευχάς, αὐτοσχεδίους, συμφώνους βέβαια μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ἐπισήμων τῆς Ἐκκλησίας προσευχῶν καὶ μὲ τὰς ὁδηγίας τοῦ σχετικοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, τοῦ ὀρισμένου διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Δημοτικῶν σχολείων.

ΑΘΑΝ. Δ. ΠΑΛΛΗΣ

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τί εἶναι ἡ προσευχὴ
καὶ πότε ὁ Θεὸς μᾶς ἀκούει.

Ἡ προσευχὴ εἶναι συνομιλία τοῦ ἀνθρώπου μὲν τὸ Θεό. Τὸ παιδὶ λέει στὸν πατέρα του τὶς ἀνάγκες του, τὶς ἐπιθυμίες του. Πηγαίνει στὴ μητέρα του καὶ τῆς λέει τὸν πόνο του, τὴν παρακαλεῖ γιὰ κάτι ποὺ θέλει, τῆς λέει τέλος πάντων διὰ ἐπιθυμεῖ καὶ ἔτσι εὐχαριστεῖται καὶ ἀνακουφίζεται.

Πάνω ἀπὸ τὸν πατέρα μας εἶναι ἔνας ἄλλος Πατέρας, πολὺ ἀνώτερος, πολὺ πιὸ δυνατός, ποὺ εἶναι σὲ Θέση δλεες τὶς ἀνάγκες μας νὰ ἴκανοποιήσῃ καὶ διὰ τι ζητᾶμε σωστὸ καὶ δίκιο καὶ ὀφέλιμο νὰ μᾶς δώσῃ. Ποιὸς εἶναι Αὔτος; Ποιὸς ἄλλος παρὰ διὸ Θεός; Αὔτος εἶναι διὸ Πατέρας μας διὸ οὐράνιος, ποὺ μᾶς ἐπλασε καὶ μὲ τόση τέχνη καὶ σοφία ἔκανε τὸν κόσμο. 'Απ' αὐτὸν κρέμεται ἡ ζωὴ μας, ἡ χαρά μας, ἡ εύτυχία μας.

"Οταν σ' αὐτὸν καταφεύγουμε μὲ πίστη, μὲ μετάνοια καὶ μὲ συντριβὴ καὶ μὲ ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη καὶ ἀφοσίωση, καὶ τοῦ λέμε τῇ στενοχώρᾳ μας, μᾶς ἀκούει καὶ μᾶς παρηγορεῖ. "Οταν τοῦ ζητᾶμε κάτι, μᾶς τὸ δίνει. Καὶ ἀν καμιὰ φορὰ δὲν μᾶς κάνῃ αὐτό, ποὺ τοῦ ζητᾶμε, δὲ θὰ πῆ, διὰ δὲ θέλει νὰ μᾶς τὸ

δώση. "Οχι! "Ισα ίσα, αύτός είναι πολὺ πονετικός καὶ ἀγαθός, πιὸ πονετικός κι' ἀπ' τὸν πατέρα μας, πιὸ σπλαχνικός κι' ἀπ' τὴν μητέρα μας.

Γιατὶ καμιὰ φορὰ δὲ μᾶς ἀκούει ὁ Θεός.

Γιατὶ λοιπὸν συμβαίνει καμιὰ φορὰ νὰ μὴν κάνῃ, αύτὸν ποὺ τὸν παρακαλοῦμε; Γιατὶ δὲν ἔχουμε δση πίστη πρέπει νᾶχουμε ἢ ζητᾶμε κάτι, ποὺ ἐμεῖς τὸ νομίζουμε καλὸ καὶ ὠφέλιμο, ἀλλὰ ὁ Θεός ποὺ είναι πάνσοφος καὶ τὰ ξέρει δλα, βλέπει δτι δὲν πρέπει καὶ δὲ συμφέρει νὰ μᾶς δώσῃ αὐτό, ποὺ χωρὶς ἄλλο θὰ μᾶς βλάψῃ.

"Οταν δύως μὲ μεγάλη καὶ θερμὴ πίστη καὶ μὲ ἐμπιστοσύνη τοῦ ζητᾶμε κάτι κι' αύτὸν είναι γιὰ τὸ καλό μας, τότε είναι ἀδύνατο νὰ μὴ μᾶς τὸ δώσῃ.

Τοῦ ζητᾶμε πολλές φορὲς πλούτη· τὸν παρακαλοῦμε νὰ κάνῃ, ὥστε νὰ κερδίσουμε τὸ λαχεῖο ἢ δ. τι. δήποτε ἄλλο, ποὺ μὲ τὸ μυαλό μας φανταζόμαστε, πῶς είναι γιὰ τὸ καλό μας. Καὶ ποῦ ξέρουμε μεῖς, ἀγαπητά μου παιδιά, πῶς, ἀν μᾶς δώσῃ πλούτη, θὰ τὰ μεταχειριστοῦμε γιὰ τὸ καλό μας καὶ τὴν ὠφέλειά μας; 'Ο Θεός ξέρει δτι τὰ χρήματα θὰ μᾶς κάμουν σκληρούς καὶ θὰ δώσουμε δλη μᾶς τὴν προσοχὴ σ' αὐτὰ καὶ ἄλλα ψλικὰ πράγματα, καὶ γιαυτὸ δὲν ἀκούει τὴν προσευχή μας.

Τί νὰ ζητᾶμε ἀπ' τὸ Θεό.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη τέτοια πράγματα νὰ ζητᾶμε ἀπὸ τὸ Θεό. Νὰ ζητᾶμε περισσότερο πνευματικὰ πράγματα. Νὰ ζητᾶμε νὰ μᾶς φωτίζῃ στὸ καλό, νὰ μᾶς δίνῃ δύναμη νὰ βαδίζουμε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά του τὸ ἄγιο, νὰ μᾶς κάνῃ ίκανούς νὰ γίνουμε καλοὶ χριστιανοί, χαρὰ τῶν γονέων μας καὶ στήριγμα τῆς Πατρίδας μας, νὰ διώχνῃ ἀπ' τὸ νοῦ μας κάθε κακὴ σκέψη κι' ἀπ' τὴν καρδιά μας κάθε πονηρή ἐπιθυμία. Νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ γίνουμε καλὰ παιδιά, καλὰ ἀδέρφια, ἀγαπημένα μεταξύ μας, νὰ μπορέσουμε νὰ φανοῦμε χρήσιμοι καὶ στὴν οἰκογένειά μας καὶ στὴν κοινωνία μας καὶ στὴν πατρίδα μας.

Πρέπει ἀκόμη νὰ παρακαλοῦμε τὸ Θεὸν στὴν προσευχή μας νὰ δίνῃ ύγεια στοὺς γονεῖς μας, στὰ ἀδέρφια μας, σ' ὅλους τοὺς συγγενεῖς μας, σ' ὅλους τοὺς φίλους μας, καὶ στοὺς ξένους ἀκόμη, καὶ στοὺς ἔχθρούς μας ἀκόμη, καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο.

Νὰ τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς ἔχῃ καλά, γιὰ νὰ εἴμαστε σὲ θέση νὰ σπουδάσουμε καὶ νὰ ἀναδειχθοῦμε καὶ ἐργασθοῦμε μέσα στὴν κοινωνία καὶ νὰ μπορέσουμε νὰ ζήσουμε καὶ νὰ ἐκπληρώσουμε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο τὸν προορισμό μας σὰν καλοὶ χριστιανοί.

Αὕτα πρέπει νὰ ζητᾶμε ἀπ' τὸ Θεὸν στὴν προσευχή μας.

Καὶ τί ἄλλο νὰ ζητᾶμε.

‘Αλλὰ καὶ κάτι ἄλλο, πολὺ σπουδαῖο καὶ αὐτό, πρέπει νὰ ζητᾶμε: δηλαδὴ νὰ συχωρέσῃ τις ἀμαρτίες μας. “Ολοὶ μας σφάλλουμε, πειδὸς λίγο ποιὸς πολύ. Καὶ μὲ τὴ σκέψη μας καὶ μὲ τὴν καρδιά μας καὶ μὲ τὰ ἔργα μας. Πόσες φορὲς κακομιλάμε στοὺς γονεῖς μας! Πόσες φορὲς πικραίνουμε τοὺς φίλους μας, βρίζουμε αὐτούς, ποὺ μᾶς βρίζουν, πειράζουμε δσους μᾶς πειράζουν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη δὲ μᾶς μᾶς πειράζουν! Πόσες φορὲς ζηλεύουμε τὸ γείτονά μας, ὅταν εἶναι καλύτερός μας, καὶ θέλουμε τὸ κακό του! Πόσες φορὲς μισοῦμε καὶ ἔχθρευδμαστε τὸ συμμαθητή μας, τὸ σύντροφό μας! Πόσες φορὲς εὐχαριστιόμαστε ποὺ παθαίνει κάτι ὁ ἄλλος, ποὺ δὲν τὸν χωνεύουμε! Πόσες φορὲς λέμε ψέματα καὶ κοιτᾶμε πῶς νὰ ξεγελάσουμε τὸν ἄλλο! Πόσες φορὲς θυμώνουμε καὶ βλαστημοῦμε:

“Ε! δλ’ αὐτά εἶναι πολὺ κακὰ πράγματα, εἶναι ἀμαρτίες, ποὺ πικραίνουν τὸ Θεό, δυσαρεστοῦν τὸν οὐράνιο Πατέρα μας, καὶ γι’ αὐτὸ πρέπει στὴν προσευχὴ μας νὰ ζητᾶμε συχώρεση, ἀλλὰ καὶ νὰ εἴμαστε ‘στ’ ἀλήθεια μετανοιωμένοι, μ’ δλη μας τὴν ψυχή, καὶ νὰ παρακαλοῦμε μὲ δάκρυα τὸ Θεό γιὰ τὴ συχώρεση αὐτή, ποὺ θὰ μᾶς τὴ δώσῃ, ὅχι μόνο, ὅταν εἴμαστε μετανοιωμένοι, ἀλλὰ καὶ ὅταν καὶ ‘μεῖς συχωρᾶμε τὸ κακό, ποὺ μᾶς ἔκανε ὁ ἄλλος. ‘Ἄλλοιως, δὲ μποροῦμε νὰ πετύχουμε αὐτό, ποὺ ζητᾶμε ἀπ’ τὸ Θεό.

"Ετοι πρέπει νὰ κάνουμε τὴν προσευχή μας καὶ αὐτὰ πρέπει νὰ ζητᾶμε ἀπὸ τὸ Θεό.

Νὰ τὸν εὐχαριστεῦμε
καὶ νὰ τὸν δοξάζουμε στὴν προσευχή.

Γιὰ δλα δὲ τὰ καλά, ποὺ μᾶς δίνει ὁ πονετικός Πατέρας μας, πρέπει βέβαια νὰ τὸν εὐχαριστοῦμε. Καὶ τί ἔχουμε, ποὺ δὲ μᾶς τὸ ἔδωσε; Τὴ ζωὴ μας, τὴν ύγεια μας, τὰ πάντα σ' αὐτὸν τὰ χρωστᾶμε, καὶ εἰναι δίκιο στὴν προσευχή μας νὰ τὸν εὐχαριστοῦμε μ' ὅλη μας τὴν καρδιά. Καὶ τὴν εὐχαρίστησή μας αὐτὴ δὲν πρέπει μόνο μὲ λόγια νὰ τὴν δείχνουμε, ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα πρὸ πάντων νὰ τὴν φανερώνουμε, δηλαδὴ νὰ ἐκτελοῦμε τὸ ἄγιο θέλημά του.

Πρέπει ἀκόμη νὰ τὸν δοξάζουμε τὸν Πλάστη μας γιὰ τὴν πανσοφία του, τὴν ἀγιότητά του καὶ τὴν παντοδυναμία του.

* * *

Παιδί, ποὺ δὲν κάνει τὴν προσευχή του, δὲν εἰναι καλὸ παιδί, δὲν εἰναι παιδί τοῦ Θεοῦ. Παιδί, ποὺ βαρυέται τὸ πρωΐ, δταν σηκώνεται, νὰ κάνῃ τὸ στευρό του καὶ τὴν προσευχή του, δὲν τὸ ἀγαπάει ὁ Χριστός. Παιδί, ποὺ κάθεται νὰ φάη τὸ μεσημέρι καὶ τὸ βράδυ καὶ δὲ σκέπτεται νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια στὸν ούρανὸ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ Αὐτόν, ποὺ τοῦ δίνει τὴν τροφή του καὶ τόσα ἄλλα καλά, πῶς μπορεῖ νᾶχη τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ; Παιδί, ποὺ πέφτει τὸ

βράδυ νὰ κοιμηθῇ καὶ δὲν πηγαίνει στὶς ἄγιες εἰκό-
νες νὰ κάνῃ τὴν προσευχή του, πῶς εἶναι δυνατὸν
νᾶχη τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ;

Μάθετέ το καλά, παιδιά μου. "Ανθρωπος, ποὺ
δὲν κάνει τὴν προσευχή του, δὲν εἶναι χριστιανός.
"Εχει τὸ ὄνομα τοῦ χριστιανοῦ, λέει πῶς εἶναι μα-
θητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; ἀφοῦ ἀπο-
φεύγει νὰ σχετίζεται καὶ νὰ μιλάῃ μὲ τὸ Θεό;

Πρέπει λοιπόν, ἀγαπητά μου παιδιά, ποτὲ νὰ
μὴν ξεχνᾶμε τὴν προσευχή μας.

'Ωφέλειες ἀπὸ τὴν προσευχήν.

'Η προσευχὴ δυναμώνει τὴν πίστη μας καὶ τὴν
ἐλπίδα μας καὶ μᾶς δίνει θάρρος στὶς λύπες καὶ στὶς
δυστυχίες μας. 'Η προσευχὴ μᾶς φέρνει κοντά στὸ
Χριστό, κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη του καὶ τὴν προστασία
του. Κι' δταν εἴμαστε κοντά στὸ Χριστό, ποιὸν
ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε; "Οταν ᔁχουμε προστάτη καὶ
βοηθό τὸν παντοδύναμο Θεό, ποιὸς θὰ μᾶς πειράξῃ;
ποιὸς θὰ μᾶς βλάψῃ; Κανείς!

'Η προσευχὴ θὰ μᾶς κάνῃ πιὸ εύγενικοὺς καὶ
ήμερους ἀνθρώπους, πάντα χαρούμενους καὶ εύ-
χαριστημένους. Θὰ διώχνῃ τὶς πίκρες μας, τὶς στενο-
χώριες μας, τοὺς καῦμούς μας.

Τιμή μας καὶ δόξα μας μεγάλη ἡ προσευχή.

‘Η προσευχὴ εἰναι ἡ πιὸ ώραια ἀσχολία τῆς ζωῆς μας. Εἰναι μεγάλη τιμὴ καὶ δόξα καὶ ἔπαινος γιὰ μᾶς. Ἀν ἀξιωνόμαστε καμιὰ φορὰ νὰ μιλούσαμε μὲ τὸ Βασιλιὰ μας, τὶ τιμὴ θὰ ἥτανε αὐτὸ γιὰ μᾶς, καὶ τὶ χαρὰ θὰ εἴχαμε, καὶ πῶς θὰ καμαρώναμε! Φανταστῆτε τώρα, παιδιά μου, τὶ τιμὴ καὶ δόξα μας εἰναι νὰ μιλᾶμε πάντοτε καὶ δποτε θέλουμε καὶ δσο θέλουμε, μὲ ποιδί; Μὲ τὸν Βασιλέα τῶν Βασιλέων, μὲ τὸν Παντοδύναμο Κύριο!

Ποιὸ παιδί θὰ δρνηθῇ αὐτὴν τὴν τιμὴν;

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Πολλές προσευχές πρέπει νὰ λέμε στὸ Θεό. Ἡ πιὸ σπουδαία προσευχὴ εἰναι αὐτή, ποὺ μᾶς ἔδωσε δ̄ Χριστός, δ̄ Κύριος. Γιαυτὸ τὴ λένε *Χυδιακὴ* προσευχή. ‘Ολοι τὴν ξέρετε αὐτὴ τὴν προσευχὴν. Ἀλλὰ πόσοι καταλαβαίνουν τὸ νόημά της; Λίγοι, πολὺ λίγοι εἰναι δσοι καταλαβαίνουν τὶ λέει αὐτὴ ἡ προσευχὴ. Οἱ περισσότεροι, δσοι δὲν ἔμαθαν πολλὰ γράμματα, καὶ τὰ παιδιά, ποὺ εἰναι μικρὰ ἀκόμη καὶ δὲ μποροῦνε νὰ μποῦν στὴ σημασία τῆς προσευχῆς αὐτῆς, τὴ λένε κάθε μέρα ἔτσι, τυπικά, μηχανικά, ἀπὸ μιὰ συνήθεια, χωρὶς νὰ καταλαβαίνουν καὶ νὰ αισθάνονται αὐτά, ποὺ λένε. Γιαυτό, ἀφοῦ τὴ γράψουμε πάρα κάτω, δπως ἀκριβῶς εἰναι μέσα στὸ Εὐαγγέλιο, δστερα. θὰ τὴν ποθμε καὶ μὲ ἀπλὰ λόγια, δστε δλοι· νὰ τὴν

καταλοβαίνουνε, καὶ ἔτσι θὰ κάνουνε τὴν προσευχὴν τους ὅχι μόνο μὲ τὴ γλῶσσα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ νοῦ τους καὶ μὲ τὴν καρδιά τους :

«Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου· γενηθήτω τὸ θέλημά Σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἀριτὸν ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον· καὶ ἀφες ἡμῖν τὰ δψειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς δψειλήταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγυης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἐλλὰ δῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· δτι Σοῦ ἔστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δόναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰδηνας· ἀμήν».

* * *

Τὴν προσευχὴν αὐτήν, ποὺ μᾶς ἔδωσε δ Χριστός μας, τὴν λέμε πάρα κάτω ἔδω σὲ ἀπλῆ γλῶσσα :

«Πατέρα μας, ποὺ εἶσαι παντοῦ, ἀλλὰ πρὸ πάντων στὸν οὐρανὸν φαίνεται ἡ δόξα Σου καὶ τὸ μεγαλεῖό Σου· ἐπιθυμοῦμε νὰ γίνη γνωστὸ καὶ νὰ δοξαστῇ τὸ ὄνομά Σου ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο καὶ ἀπὸ μᾶς περισσότερο. Ἐπιθυμοῦμε νὰ γίνης Βασιλέας καὶ νὰ βασιλέψης στὶς καρδιὲς ὅλων μας. Ἐπιθυμοῦμε νὰ γίνῃ τὸ θέλημά Σου ἔδω στὴ γῆ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως γίνεται στὸν οὐρανὸν ἀπ' τοὺς ἀγέλους.

Δῶσε μας, Πατέρα μας οὐράνιε, τὴν καθημερινή μας τροφὴ γιὰ τὴ ευντήρησή μας. Δῶσε μας ύγεια καὶ δύναμη νὰ ἔργαζόμαστε, γιὰ νὰχουμε δ, τι χρειάζεται γιὰ τὴ ζωὴ μας.

Συχώρεσέ μας τὰ ἀμαρτήματα, ποὺ κάνουμε σὲ Σένα, γιατὶ καὶ μεῖς συχωροῦμε τοὺς ἄλλους, δταν μᾶς. βλάπτουνε καὶ μᾶς ἀδικοῦνε.

Διωδε ἀπὸ μᾶς κάθε τι, ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς κάνῃ νὰ πέσουμε σ' ἀμαρτία. Ἀλλά, ἀν ἀπὸ ἀπροσεξίας μας ἡ ἀμέλειά μας ἡ ἀδυναμία μας, σὰν ἄνθρωποι ποῦμαστε, κάνουμε κανένα κακό, ἔλα καὶ σῶσέ μας ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ διαβόλου.

Τὰ ζητᾶμε δλα αὐτὰ ἀπὸ Σένα, τὸν οὐράνιο Πατέρα μας, γιατὶ Σὺ εἶσαι ὁ αἰώνιος Βασιλέας τοῦ κόσμου, Σὺ ἔχεις τὴ δύναμη νὰ κάνης δ.τι σοῦ ζητᾶμε, καὶ Σὺ εἶσαι δ μόνος ἄξιος νὰ δοξάζεσαι αἰώνια ἀπὸ δλα τὰ πλάσματά Σου».

Αὐτὴ τὴν προσευχὴν πρέπει νὰ λέμε πάντοτε, καθὼς καὶ ἄλλες, σὰν αὐτή, ποὺ μᾶς τὴν ἔδωσε δ Χριστὸς γιὰ δεῖγμα.

“Οπως βλέπετε στὴν Κυριακὴν αὐτὴν προσευχὴν, πρέπει πρῶτα νὰ ζητᾶμε ἀπ' τὸ Θεὸν πνευματικά ἀγαθά καὶ ὑστερα ὄλικά ἀγαθά. Πρῶτα νὰ παρακαλοῦμε τὸν οὐράνιο Πατέρα μας νὰ μᾶς δώσῃ φώτιση καὶ δύναμη νὰ κάνουμε τὸ θέλημά Του, νὰ δοξάζουμε τὸ ὄνομά Του μὲ τὰ καλά μας ἔργα καὶ ὑστερα μποροῦμε νὰ ζητᾶμε καὶ δσα μᾶς χρειάζουνται γιὰ τὴ συντήρησή μας.

”Αλλες προσευχές (¹).

«Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, δι πανταχοῦ παρὸν καὶ σάντα πληρῶν, δι θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλύθε καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης αηλίδος καὶ σῶσον, Ἀγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Βασιλέα μας οὐράνιε, ποὺ δίνεις παρηγοριά καὶ δύναμη σὲ κάθε ἄνθρωπο, Σὺ ποὺ εἶσαι τὸ πνεῦμα τῆς ἀλήθειας καὶ φωτίζεις τὸν κόσμο μὲ τὴν ἀλήθεια, Σὺ ποὺ εἶσαι παρὼν παντοῦ καὶ ὅλα τὰ γεμίζεις μὲ τὴν παρουσία Σου, Σὺ ποὺ εἶσαι δι θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν, ποὺ ἔχεις καὶ δίνεις ἄφθονα καλὰ καὶ δύναμη καὶ ζωή, ἔλα καὶ μεῖνε γιὰ πάντα στὴν ψυχή μας καὶ καθάρισέ μας ἀπὸ κάθε τι, ποὺ λερώνει τὴν ψυχή μας καὶ τὴ μολύνει, καὶ σῶσε, Ἀγαθέ, τὶς ψυχές μας ἀπὸ τὴν ἀμαρτία.

Προσευχὴ πρὸς τὴν Παναγία Τριάδα.

«Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, Ἰλάσθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, Δέσποτα, συγκάρησον τὰς ἀνο-

(¹) Μπροστά ἀπὸ κάθε προσευχὴν νὰ λέμε «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Ἀφοῦ ποῦμε τὴν προσευχὴν, λέμε ἔπειτα «Ἄγιος Θεός, ἄγιος Ιερούρος, ἄγιος ἀθάνατος. Ἐλέησον ἡμᾶς». «Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν». Καὶ unctionα ἄλλη προσευχὴ.

μίας ήμεν, "Αγιε, ἐπίσκεψαι καὶ λασαι τὰς ἀσθενεῖας
ἡμῶν ἔνεκεν τοῦ δινόματός Σου, Κύριε, ἐλέησον, Κύ-
ριε, ἐλέησον, Κύριε, ἐλέησον".

Καὶ ἐδώ παρακαλοῦμε τὸ Θεό, ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι
τριαδικός, δηλαδὴ τρία πρόσωπα, Πατέρας, Υἱός καὶ
Δγιον Πνεῦμα, ὅχι δμως καὶ τρεῖς θεοί, ἀλλὰ ἑνας
Θεός, γιαυτό, ἀντὶ νὰ πῆ: Θεέ μου ἡ Πατέρα μου,
ὅπως στὶς ἄλλες προσευχές, λέει: Παναγία Τριάς.

*Ἐξήγηση τῆς πάρα πάνω προσευχῆς:

Παναγία Τριάς, ἐλέησέ μας. Κύριε, λυπήσου μας
γιὰ τὶς ἀμαρτίες μας. Δέσποτα, συχώρεσέ μας γιὰ
τὶς παράνομες πράξεις μας. "Αγιε, ἔλα καὶ γιάτρεψε
τὶς ἀρρώστειες τῆς ψυχῆς μας σύμφωνα μὲ τὸ ὄνομά
Σου, ποὺ λέγεσαι Πανάγαθος καὶ εἶσαι μεγάλος
Γιατρὸς τῶν ψυχῶν. Κύριε, ἐλέησέ μας.

Προσευχὴ στὸ Χριστό.

Γλυκύτατε Ἰησοῦ, γιὰ νὰ μᾶς σώσης ἀπὸ τὴν
ἀμαρτία καὶ τὴν καταστροφή, ἥρθες καὶ ἔγινες ἀν-
θρωπος καὶ μᾶς ἐνδιδαξες καὶ μᾶς ἐφώτισες καὶ μᾶς
ἔδειξες τὸ δρόμο τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς καὶ τῆς εύτυ-
χίας, καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ Σου πρὸς χάριν μας ἐθυσία-
σες ἐπάνω στὸ Σταυρό.

Καὶ κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμῇ, δταν Σὲ παρακα-
λοῦμε, ἔρχεσαι ἀμέσως καὶ μᾶς βοηθεῖς καὶ μᾶς σώ-
ζεις ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ τὶς συμφορές. Στὶς λύ-

πες μας καὶ στὶς στενοχώριες μας ἔρχεσαι καὶ μᾶς παρηγορεῖς.

Σὲ εὐχαριστοῦμε, Χριστέ μου, γιὰ τὴν ἀνεξάντλητη ἀγάπη Σου. Σὲ εύγνωμονοῦμε γιὰ τὴν πολυτιμότατη βοήθειά Σου καὶ τὴν ἀνεκτίμητη προστασία Σου, καὶ Σὲ παρακαλοῦμε πάντοτε νὰ μᾶς προστατεύης καὶ νὰ μᾶς ὀδηγῆς στὸν Ἰσιο δρόμο.

Προσευχή, πρὶν ἀρχίσουν τὰ μαθήματα.

Θεέ μου, τώρα ποὺ θάρχίσουμε τὰ μαθήματα, φωτισε τὸ νοῦ μας καὶ στείλε μας τὸ Πνεῦμα Σου τὸ Ἀγιο, γιὰ νὰ μᾶς κάνῃ ίκανούς νάκούσουμε μὲ μεγάλη προσοχὴ αὐτά, ποὺ θὰ μᾶς πῆ ὁ δάσκαλός μας, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ μάθουμε γράμματα καὶ νὰ προσδεύσουμε καὶ νὰ γίνουμε καλοὶ ἄνθρωποι.

Προσευχή, ὅταν τελειώσουν τὰ μαθήματα.

Σὲ εὐχαριστοῦμε, Θεέ μου, ποὺ μᾶς ἐφύλαξες ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ μᾶς ἔδωσες ύγεια καὶ ἔστειλες τὸ Πνεῦμα Σου τὸ ἄγιο καὶ μᾶς ἐφώτισε στὸ σκολειό καὶ μάθαμε τόσα καλὰ πράγματα.

Προσευχή, τὸ βράδυ, πρὶν ἀπὸ τὸν ὕπνο.

Σὲ παρακαλῶ, Θεέ μου, τώρα ποὺ θὰ κοιμηθῶ, νὰ στείλης τὸν ἄγγελό Σου, γιὰ νὰ μὲ φυλάχῃ τὴν νύχτα ἀπὸ κάθε κακό. Δῶσε μού ὕπνο ἥσυχο καὶ εὐχάριστο, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ σηκωθῶ τὸ πρωΐ εὐχαριστημένος καὶ νὰ πάω στὰ μαθήματά μου.

Πρωΐνη προσευχή.

Ούρανιε Πατέρα μου, σ' εύχαριστῷ μ' ὅλῃ μου τὴν καρδιά, ποὺ μ' ἔφύλαξες ὅλῃ τῇ νύχτᾳ ἀπὸ κάθε κακό. Σὲ παρακαλῶ, δποὺς μ' ἔφύλαξες τῇ νύχτᾳ, ἵτσι νὰ μὲ φυλάξῃς κι' ὅλῃ τῇ σημερινῇ μέρᾳ ἀπὸ κάθε κίνδυνο καὶ νὰ μοῦ δώσῃς τῇ δύναμῃ νὰ κάνω τὸ ἄγιο θέλημά Σου.

Προσευχὴ γιὰ τοὺς γονεῖς.

Θεέ μου, δῶσε ύγεια στοὺς γονεῖς μου. Φύλαξε τὸν πατέρα μου ἀπὸ κάθε κακό. Δός του δύναμη, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐργαστῇ καὶ νὰ συντηρήσῃ τὸ σπίτι μας. Καὶ τὴν μητέρα μου τὴν καλὴ φύλαξέ την, ποὺ τόσο μ' ἀγαπᾷς καὶ μὲ περιποιεῖται, φύλαξέ την ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Καὶ στοὺς δυὸ χάρισε ζωὴ εὐχάριστη καὶ εύτυχισμένη.

Φωτισέ με, Θεέ μου, καὶ δῶσε μου δύναμη νὰ εἰμαι καλὸ παιδί καὶ νὰ τοὺς ἀκούω πάντοτε σ' δ, τι μοῦ λένε καὶ νὰ κάνω δ, τι μὲ συμβουλεύουνε γιὰ τὸ καλό μου. Ποτέ μου νὰ μὴν τοὺς πικραίνω καὶ ποτέ μου νὰ μὴν τοὺς ἀντιμιλάω.

Προσευχή, ὅταν ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη.

Σὲ παρακαλῶ, ούρανιε Πατέρα μου, μὲ ὅλῃ μου τὴν καρδιά νὰ κάνης καλὰ τὴ μητέρα μου, ποὺ εἶναι ἄρρωστη. Πῶς φοβᾶμαι μὴν τὴ χάσω! Πολὺ θὰ πι-

κραθῶ, Θεέ μου, ἅμα στερηθῶ μιὰ τόσο καλὴ μητέρα. Λυπήσου με, Χριστέ μου, καὶ κάνε καλὰ τῇ μητέρᾳ μου. "Οπως τόσους καὶ τόσους ἀρρώστους γιάτρεψες, γιάτρεψε καὶ τὴν καλή μου μητέρα. Θὰ σὲ εὐχαριστῶ πάντοτε, μεγάλε Γιατρὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ θὰ φροντίζω πάντοτε νὰ κάνω τὸ ἄγιο θέλημά Σου.

Προσευχὴ γιὰ τοὺς ἀδελφούς.

Φύλαξε, Κύριε, τάδέλφια μου ἀπὸ κάθε ἀσθένεια καὶ κάθε κίνδυνο καὶ συμφορά. Δῶσε τους ύγεια. Χάρισέ τους χαρὰ καὶ εύτυχία σ' ὅλη τους τῇ ζωῇ. Φύλαξέ τα ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, διατήρησέ τα στὸν καλὸ δρόμο πάντοτε καὶ στὴν ἀρετῆ.

Προσευχὴ γιὰ τοὺς δασκάλους.

Οὐράνιε Βασιλέα, φύλαξε τοὺς δασκάλους μου, ποὺ μὲ μαθαίνουν γράμματα καὶ κοπιάζουνε, γιὰ νὰ μὲ κάνουνε καλὸν ἀνθρωπο, φύλαξέ τους καὶ δῶσε τους ύγεια καὶ κάθε καλό. Φώτισέ τους μὲ τὸ Πνεῦμα Σου τὸ ἄγιο, γιὰ νὰ μὲ ὁδηγοῦνε πάντοτε στὸ καλὸ καὶ νὰ μοῦ δείχνουν πάντοτε τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς.

Προσευχὴ γιὰ τοὺς συμμαθητές.

Πανάγαθε Κύριε, φώτισε τὸ νοῦ τῶν συμμαθητῶν μου, ὥστε νὰ προοδεύουν στὰ μαθήματά τους

καὶ νὰ γίνουν καλοὶ ἄνθρωποι, χρήσιμοι καὶ ὀφέλιμοι στὴν κοινωνία καὶ στὴν Πατρίδα μας. Δῶσε τους ύγεια, προκοπή καὶ εύτυχία.

Προσευχὴ πρὸς ἀπὸ τὸ φαγητό.

Σὲ εὐχαριστοῦμε, Θεέ μου, γιὰ τὰ καλά, ποὺ μᾶς δίνεις. Μεγάλη εύγνωμοσύνη Σοῦ χρωστάμε, ποὺ μᾶς ἔδωσες καὶ τὸ σημερινὸ φαγητό. Δῶσε ύγεια καὶ δύναμη στοὺς γονεῖς μας, ποὺ φροντίζουν νὰ μᾶς οἰκονομήσουν καὶ νὰ μᾶς ἐτοιμάσουν τὴν καθημερινή μας τροφή.

Προσευχὴ ὕστερα ἀπὸ τὸ φαγητό.

Ἐφάγαμε ἀπὸ τὰ ἀγαθά, ποὺ μᾶς ἔδωσες καὶ ἔχορτάσαμε. Σὲ εὐχαριστοῦμε, Θεέ μου, καὶ Σὲ εὐγνωμονοῦμε, Χάριζε, Κύριε, πάντοτε τὰ ἀγαθὰ στὸ σπίτι μας καὶ στὸν κόσμον ὅλον.

Προσευχὴ τοῦ παιδιοῦ, ὅταν θὰ κοινωνήσῃ.

Αὔριο τὸ πρωΐ θὰ πάω, Χριστέ μου, στὴν Ἑκκλησία μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς μου, γιὰ νὰ μεταλάβω, νὰ βάλω μέσα μου τὸ ἄγιο Σῶμα Σου καὶ τὸ τίμιο αἷμα Σου. Δὲ σκέπτουμε πολλὲς φορές, καὶ κάνω ἀταξίες, μαλώνω μὲ τάδέρφια μου, τσακώνουμε μὲ τὰ παιδιά τῆς γειτονιᾶς, δὲν ἀκούω τὸν πατέρα μου, οἱ προσεύχεις τῶν παιδιών

κακομιλάω κάποτε τής μητέρας μου. Μετανοιώνω γι αύτά δλα, Χριστέ μου, καὶ σοῦ δίνω τὴν ύπδσχεση ποτὲ ἄλλοτε νὰ μὴ τὰ ξανακάνω τὰ ἀμαρτήματα αὐτά. Συχώρεσέ με καὶ κάμε με ἄξιο νὰ κοινωνήσω αὔριο καὶ δῶσε τὴ χάρι Σου νὰ γίνω καλὸς καὶ πιστὸς μαθητῆς Σου.

Μετὰ τὴν θεία κοινωνία.

Σὲ εὐχαριστῶ, Χριστέ μου, ποὺ μ' ἀξιωσες νὰ μεταλάβω ἀπό τὸ ἄγιο Σου Σῶμα καὶ τὸ πολύτιμο καὶ ἀνεκτίμητο αἷμα Σου. Κάμε ὥστε ἡ θεία αὐτὴ κοινωνία νὰ μὲ στερεώσῃ στὴν πίστη καὶ στὴν ἀγάπη σὲ Σένα, στοὺς γονεῖς μου, στ' ἀδέλφια μου καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο.

Πρὸς τὴν Θεοτόκο.

«Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, δ Κύριος μετὰ Σου. Εὐλογημένη Σὺ ἐν γυναικὶ καὶ εὐλογημένος δ καρπὸς τῆς κοιλίας Σου, δτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

‘Η πάρα πάρω Πρόσευχὴ μὲ ἀπλᾶ λόγια:

Θεοτόκε Παρθένε Μαρία, Σὺ ποὺ ἔλαβες μεγάλη χάρη ἀπ' τὸ Θεό, χαῖρε, δ Κύριος εἶναι μαζί Σου. Μέσα σ' ὅλες τὶς γυναικες Σὺ εἶσαι εὐλογημένη, καὶ δ καρπὸς τῆς κοιλίας Σου εἶναι εὐλογημένος, γιατὶ ἔγέννησες Αὔτον, ποὺ ἔσωσε τὶς ψυχές μας.

Προσευχὴ σὲ δύσκολες περιστάσεις.

Πανάγαθε Κύριε, ποὺ πάντοτε προστατεύεις καὶ βοηθεῖς τὰ πλάσματά σου καὶ τὰ γλυτώνεις ἀπὸ κάθε κίνδυνο καὶ συμφορά, ἔλα καὶ σῶσε με ἀπὸ τὴν δύσκολην περίστασην, ποὺ βρίσκουμαι. Τὸ ξέρω, Θεέ μου, ὅτι ὑποφέρω ἀπὸ τις ἀμαρτίες μου καὶ τιμωροῦμαι, γιατὶ ἔφυγα ἀπὸ τὸ Νόμο Σου καὶ τις ἐντολές Σου. Φωτιζέ με πάντοτε στὸ καλὸν καὶ κάμε ώστε νὰ μπορέσω νὰ μισήσω τις κακές πράξεις καὶ νὰ ἀκολουθήσω τὸ δρόμο, ποὺ Σὺ μᾶς ἔχαραξες. Καὶ Σοῦ ὑπόσχομαι, Χριστέ μου, ὅτι θὰ εἴμαι πάντοτε σὲ Σένα ἀφωσιωμένος καὶ θὰ ἀκολουθῶ τὸ θέλημά Σου τὸ ἄγιο.

Προσευχὴ γιὰ πίστη καὶ ὑποταγὴ στὸ Θεό.

Φωτισέ με, Θεέ μου, καὶ δῶσε μου δύναμην νὰ κάνω πάντοτε τὸ ἄγιο θέλημά Σου. Κάνε με ἱκανὸν νὰ μπορέσω κι ἔγω νὰ μιμηθῶ στὴν ζωὴν μου τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ποὺ ἡσαν πιστοί στὸ θέλημά Σου καὶ πρόθυμοι τὰ πάντα νὰ κάμουν, γιὰ νὰ Σὲ εύχαριστήσουν.

Προσευχὴ γιὰ τὴν ὑπομονή.

Μεγάλη ἐντύπωση μοῦ ἔκανε, Θεέ μου, ἡ ὑπομονή, ποὺ ἔδειξε δὲ Ἰὼβ σὲ όλα τὰ βάσανα καὶ τις συφορέες του. Πῶς ἥθελα κι ἔγω τέτοια ὑπομονὴ νὰ είχα! Πόσο ἐπιθυμούσα νὰ μὴν ἥμουν ἀνυπόμονος

στὶς δυσκολίες, ποὺ βρίσκω πολλές φορὲς στὴ ζωὴ μου! Σὲ παρακαλῶ, οὐράνιε Πατέρα μου, νὰ μοῦ δι-
νης ὑπομονὴ σὲ κάθε περίσταση τῆς ζωῆς μου. "Ο, τι
καὶ ἀν μοῦ συμβῇ, δ. τι καὶ ἀν ὑποφέρω στὸ βίο μου,
δῶσε μου τὴ δύναμη νὰ ἀντέχω καὶ νὰ μὴν ἀγανα-
κτῶ, νὰ ἐλπίζω πάντοτε στὴν ἀγάπη Σου καὶ στὸ
ἐνδιαφέρον, ποὺ ἔχεις γιὰ μένα καὶ γιὰ δλα Σου τὰ
πλάσματα, καὶ νὰ λέω πάντοτε ὅπως δ' Ἰώβ: «"Οπως
ἡθελε δ' Κύριος, ἔγινε. "Ας εἶναι εὐλογημένο τὸ
ὄνομα τοῦ Κυρίου».

Προσευχὴ γιὰ νὰ εἴμαστε ταπεινοί.

Διαβάζουμε, Κύριε, στὴν Ἱερά μας Ἰστορία, ὅτι
ἀγαπᾶς καὶ προστατεύεις πάντοτε τοὺς ταπεινοὺς
ἀνθρώπους καὶ ἀποστρέφεσαι αὐτούς, ποὺ εἶναι φαν-
τασμένοι καὶ ὑπερήφανοι. Ἐδικαίωσες τὸν τελώνη,
ποὺ ἔκανε τὴν προσευχὴ του, δπως πρέπει, μὲ ταπε-
νωση, καὶ κατάκρινες τὸν ὑπερήφανο φαρισαῖο. Κάμε
ἄστε νὰ εἴμαστε καὶ μεῖς ταπεινοί καὶ νὰ μὴν ὑπε-
ρηφανευδμαστε. "Ο, τι ἔχουμε, ἀπὸ Σένα προέρχεται
καὶ τίποτε δὲν εἶναι δικό μας. Καὶ ἀν κάνουμε κα-
μιὰ καλὴ πράξη, μὲ τὴ φωτισὴ Σου καὶ μὲ τὴ δύναμη
Σου τὴν κάνουμε. Χωρὶς ἔσε τίποτε δὲν ἡμποροῦμε
νὰ κατορθώσουμε. Φωτισέ μας λοιπὸν καὶ δῶσε μας
τὴ δύναμη νὰ εἴμαστε πάντοτε ταπεινοί καὶ ἀφωσιω-
μένοι στὸ ἄγιο θέλημά Σου, καὶ δταν κάνουμε τὴν
προσευχὴ μας νὰ λέμε δ. τι καὶ δ τελώνης, ποὺ συν-
αισθανόταν τὶς ἀμαρτίες του, νὰ λέμε δηλαδή: «Θεέ
μου, λυπήσου με τὸν ἀμαρτωλό».

‘Υπακοή πρὸς τοὺς γονεῖς.

“Οταν ἥσουν μικρός, Χριστέ μου, καὶ σὲ ηὔραν διώσηφ μὲ τὴν ἀγία Μητέρα Σου στὸ ιερὸ καὶ ἐδίδασκες, ἀμέσως σηκώθηκες καὶ πῆγες μαζὶ τους καὶ τοὺς ἀκολούθησες. Μᾶς ἐδίδαξες μὲ τὸ παράδειγμά Σου αὐτό, διτὶ πρέπει καὶ μεῖς νὰ ἀκοῦμε τοὺς γονεῖς μας καὶ ποτὲ νὰ μὴ τοὺς πικραίνουμε. Φώτισέ μας, Κύριε, νὰ μπορέσουμε καὶ μεῖς νὰ μιμούμεθα τὸ ἄγιο παράδειγμά Σου καὶ νὰ εἴμαστε πρόθυμοι νὰ ἔκτελούμε τὸ θέλημα τῶν γονέων μας, ποὺ πάντοτε γιὰ τὸ καλό μας φροντίζουν.

“Αλλη προσευχή.

Γλυκύτατε Ἰησοῦ, διπος μὲ τόση ἀγάπη δέχτηκες τὰ παιδάκια καὶ τὰ εὐλόγησες, δέξου κι ἐμᾶς καὶ δῶσε μας τὴν εὐλογία Σου καὶ ἀξιωσέ μας νὰ γίνουμε καλοὶ χριστιανοὶ γιὰ τὸ καλὸ τὸ δικό μας καὶ τῶν ἀλλωνῶν.

Πρὸς τὴν Θεοτόκο.

«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς Σὲ ἀνατίθημι, Μῆτρα τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην Σου».

“Ολη μου τὴν ἐλπίδα, Παναγία μου, σὲ Σένα τὴ στηρίζω. Μητέρα”τοῦ Θεοῦ, φύλαξέ με κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη Σου καὶ τὴν προστασία Σου.

«Δέσποινα, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις τῶν δούλων

Σου καὶ λύτρωσαι ήμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλιψεως».

Δέσποινα Θεοτόκε, δέξου τις παρακλήσεις, ποὺ Σοῦ κάνουμε ἐμεῖς οἱ δοῦλοι Σου, καὶ γλύτωσέ μας ἀπὸ κάθε ἀνάγκη καὶ στενοχώριο.

Καὶ ἄλλη προσευχὴ.

«Κύριε, δὸς πανάγιόν σου Πνεῦμα ἐν τῷ τοίνῃ
ῶρᾳ τοῖς Ἀποστόλοις σου καταπέμψας, τοῦτο, ἀγαθέ,
μὴ ἀντανέλῃς ἀφ' ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐγκαίνισον ἡμῖν τοῖς δεο-
μένοις σου».

Μὲν ἀπλᾶ λόγια :

Κύριε, ποὺ ἔστειλες αὐτὸς τὸ πρωτὶ⁽¹⁾ τῆς Πεντηκοστῆς
τὸ πανάγιό σου Πνεῦμα στοὺς Ἀποστόλους σου, σὲ
παρακαλοῦμεν νὰ μὴ τὸ ἀπομακρύνῃς ἀπὸ μᾶς,
ἀγαθέ, ἀλλὰ στεῖλε το στὶς ψυχές μας, γιὰ νὰ μᾶς
κάνῃ νέους ἀνθρώπους, μὲ καινούργια ψυχή, πραγ-
ματικὰ χριστιανική.

Προσευχὴ υυχτερινή.

«Ο ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ ὕρᾳ ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐπὶ γῆς προσκυνούμενος καὶ ὁνᾶςδέμενος Χριστὸς

(1) Ὁπως μάθαμε στὴν Ιστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης, μετὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἥσαν οἱ μαθητές του μαζεύμενοι σ' ἐνα δωμάτιο καὶ τῇ πρωτὶ στὶς 9 ἡ ὥρα κατέβηκε τὸ ἄγιο Πνεῦμα σὰν πύρινες γλῶσσες καὶ τοὺς ἐφώτισε, γιὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιο.

δ Θεός, δ μακρόθυμος, δ πολυέλεος, δ πολυεύσπλαγχνος, δ τοὺς δικαίους ἀγαπῶν καὶ τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἔλεῶν, δ πάντας καλῶν πρὸς σωτηρίαν διὰ τῆς ἐπαγγελίας τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, Αὐτός, Κύριε, πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τὰς ἐντεύξεις καὶ ἔθυνον τὴν ζωὴν ἡμῶν πρὸς τὰς ἐντολάς Σου. Τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἀγίασσον, τὰ σώματα ἀγνισσον, τοὺς λογισμοὺς διέρθωσον, τὰς ἐννοιας μάθαρον καὶ φῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, κανῶν καὶ ὀδύνης. Τελεῖσον ἡμᾶς τοῖς ἀγίοις σου Ἀγγέλοις, ἵνα τῇ παρεμβολῇ αὐτῶν φρουρούμενοι καὶ ὀδηγούμενοι, καταντήσωμεν εἰς τὴν ἐνδητητα τῆς πίστεως καὶ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀπροσίτου σου δόξης· ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Mὲ ἀπλᾶ λόγια :

Χριστὲ Θεέ μου, Σύ, ποὺ σὲ κάθε περίσταση καὶ κάθε ὥρα προσκυνεῖσαι καὶ δοξάζεσαι στὸν οὐρανὸν ἀπ' τοὺς ἀγγέλους καὶ στὴ γῆ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, Σύ ποὺ εἶσαι μακρόθυμος καὶ φιλάνθρωπος καὶ σπλαχνίζεσαι πολὺ τὰ πλάσματά σου, Σύ ποὺ ἀγαπᾷς τοὺς δίκαιους καὶ λυπᾶσαι καὶ συγχωρεῖς τοὺς ἀμαρτωλούς, ὅταν μετανοοῦν, Σύ ποὺ δλους προσκαλεῖς νὰ σωθοῦν μὲ τὴν ὑπόσχεση νὰ τοὺς δώσῃς τὰ μέλλοντα ἀγαθά, δέξου, Κύριε, καὶ τις δικές μας προσευχές, ποὺ κάνουμε τὴν ὥρα αὐτή, καὶ διδήγησε τὴ ζωή μας στὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν σου.

Κάμε ἀγιεις τὶς ψυχές μας, καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία τὰ σώματά μας, κάμε ὥστε νὰ ἔχουμε στὸ νοῦ

μας καλές σκέψεις καὶ ἀπάλλαξέ μας ἀπὸ κάθε λύ-
πη, ἀπὸ κάθε στενοχώρια καὶ πόνο. Προστάτευσέ
μας μὲ τοὺς ἀγίους σου ἀγγέλους, ώστε μὲ τὴν προσ-
τασία τους αὐτῇ καὶ μὲ τὴν δῆηγία τους νὰ κατορ-
θώσουμε νὰ εἴμαστε ὅλοι ἐνωμένοι στὴν πίστη καὶ
στὴ γνῶση τῆς δόξας σου, ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ
τὴν φτάσῃ· γιατὶ οὐ εἰσαι ἄξιος νὰ δοξάζεσαι πάν-
τοε.

Tὸ Σύμβολον τῆς πίστεως (¹).

1. Πιστεύω εἰς ἔνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα,
ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, δρατῶν τε πάντων καὶ ἀο-
ράτων.

2. Καὶ εἰς ἔνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν
τοῦ Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννη-
θέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.

Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ
γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, δμούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὐ
τὰ πάντα ἐγένετο.

3. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμε-
τέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρ-
κωθέντα ἐκ Πνεύματος ἀγίου καὶ Μαρτας τῆς Παρθέ-
νου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

4. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλά-
του καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

(¹) Tὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως δὲν τὸ ἔξηγοῦμε ἐδῶ καὶ μὲ ἀπλᾶ
λόγια, ὅπως τὶς προσευχές, γιατὶ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μεγάλη ἀνάπτυξη,
ποὺ θὰ γίνη στὴν δρισμένη τάξη.

5. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.
6. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεξέμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός.
7. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης ορῆναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.
8. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἄγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωαποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρός ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπρόσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.
9. Εἰς μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐπικλησίαν.
10. Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν.
11. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.
12. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰώνος. Ἄμην.

Οἱ δέκα εντολές.

1. Ἔγώ εἰμι Κύριος δὲ Θεός σου· οὐκ ἔσονται σοι Θεοὶ ξεροὶ πλὴν ἐμοῦ.
2. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς δμοῖσιν, δσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἀντανταίς καὶ δσα ἐν τῇ γῇ ηάταις καὶ δσα ἐν τοῖς ὑδασιν ὑπὸ κάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.
3. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ.
4. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν· ἐξ ἡμέρας ἐργᾶς καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἐργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς.
6. Οὐ φονεύσεις.
7. Οὐ μοιχεύσεις.
8. Οὐ κλέψεις.
9. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.
10. Οὐκ ἐπιθυμήσεις δσα τῷ πλησίον σου ἔστι.

Mὲ ἀπλᾶ λόγια :

1. 'Ἐγώ εἰμαι ὁ Κύριος, ὁ Θεός σου' νὰ μὴν ἔχῃς ἄλλους Θεούς ἐκτὸς ἀπό ἐμένα.
2. Νὰ μὴν κάνης ἀγάλματα ἢ εἰκόνες ἀπὸ διάφορα δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, δσα βρίσκονται στὸν οὐρανὸν ἢ κάτω στὴ γῆ ἢ μέσα στὴ θάλασσα· νὰ μὴν τὰ προσκυνᾶς, οὕτε νὰ τὰ λατρεύῃς.
3. Νὰ μὴ πιάνης τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ χωρὶς λόγο καὶ χωρὶς εὐλάβεια.
4. Νὰ θυμᾶσαι νὰ ἀγιάζῃς τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου⁽¹⁾, νὰ λατρεύῃς τὸ Θεό καὶ νὰ κάνης ἄγια ἔργα. "Ἐξη μέρες τὴ βδομάδα νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ κάνης ὅλα τὰ ἔργα σου, καὶ τὴν ἑβδόμη ἡμέρα νὰ τὴν ἀφιερώνῃς στὸν Κύριο τὸ Θεό σου.
5. Νὰ τιμᾶς, νὰ σέβεσαι, νὰ ἀκοῦς καὶ νὰ ἀγαπᾶς τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου, γιὰ νὰ εὔτυχήσῃς καὶ νὰ ζήσῃς πολλὰ χρόνια στὴ γῆ.

(¹) Οἱ Ἐβραῖοι εἶχαν τὸ Σάββατο γιὰ λατρεία τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ ἀνάπαυση. Ἐμεῖς ἔχουμε τὴν Κυριακή, γιατὶ αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἀναστήθηκε ὁ Κύριος.

6. Νὰ μὴ σκοτώνης, νὰ σέβεσαι τὴ ζωὴ τοῦ ἄλλου.
7. Νὰ μὴ προσβάλλῃς τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψη κανενὸς ἀνθρώπου.
8. Νὰ ἀποφεύγῃς τὴν κλοπή.
9. Νὰ μὴ διαβάλλῃς καὶ συκοφαντῇς τὸν πλησίον σου.
10. Νὰ μὴν ἐπιθυμῆς ὅσα ἀνήκουν στὸν ἄλλο.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι

Ποιὸς σὲ φέρνει, χελιδόν
στὴν παληά σου τῇ φωληά,
ὅταν ἄνοιξῃ σιμώνη
καὶ φωληάζουν τὰ πουλιά;

Ποιός, λουλούδια, σᾶς χαρίζει
τῇ γλυκειά σας μυρωδιά
ποὺ τὸν κῆπο μας στολίζει
καὶ μ' ἀνοίγει τὴν καρδιά

Ποῖος ἔραγε σὲ στέλλει
μέλισσα ἐργατική,
τὸ γλυκό νὰ εὔρης μέλι
στὸ λουλούδι σῶ κ' ἔκετ;

Ποιός, λιθάδι μου, φροντίζει
τὴ δροσάτη σ' ἄγκαλιά,
μὲ λουλούδια νὰ στολίζῃ
καὶ μ' ἀρνάκια καὶ πουλιά;

Τοῦ Θεοῦ τὸ ἄγιο χέρι
ὅλα τ' ἀγαθά σκορπᾷ.
Τὰ καλὰ Αὐτὸς μᾶς φέρει,
ναι, γιατὶ μᾶς ἀγαπᾷ.

ΑΡΙΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Στήν Παναγία.

Γλυκό δ τοῦ κόσμου στήριγμα, καλή μου Παναγία,
ποὺ ἀκοῦς τὴ δέηση τῶν παιδιῶν, ἀθάνατη Μαρία,
"Ακου καὶ μᾶς, ποὺ ὑψώνουμε σ' Ἐσέ τὴν προσευχὴν μας,
ποὺ ἀπ' τὴν πιστὴν ψυχὴν μας
βγαίνει γιὰ Σὲ θερμή.

"Εχε, Κυρά, στὴ σκέπη Σου τὴν πικραμμένη χήρα,
στὸν πεινασμένο ἄνοιξε, Σύ, σπλαχνικά τὴ θύρα,
δῶσε τοῦ σκλάδου, Δέσποινα, ἐλεύθερη πατρίδα,
τοῦ ναύτη—τὴν ἐλπίδα,
ποὺ πλέει στὴν ξενιτειά.

Εὐλόγησε τὰ δνειρά τοῦ βρέφους, ποὺ κοιμᾶται,
δόδήγησε τὰ θήματα τῆς κόρης ποὺ φοβᾶται.
Στεῖλε δρωσιά κι' ἀνάπαψη στ' ἀρρώστου τὸ κλινάρι
"Εχε στὴ θεία Σου χάρη
τὰ μαῆρα, τὰ πτωχά.

Τὴ μάνα παρηγόρησε, ποῦχει παιδὶ στὰ ξένα,
καὶ χύσει μιὰν ὁχτῖνα Σου γιὰ τὸν τυφλό, Παρθένα.
Κράτα τὸ γάλα ἀμίαντο τοῦ βρέφους, ποὺ θυζαίνει,
στρέψε στὴν οἰκουμένη
τὸ βλέμμα σπλαχνικό.

AN. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλεγόμενα	Σελίς
Τί είναι προσευχή καὶ πότε ὁ Θεὸς μᾶς ἀκούει	2
Γιατὶ καμιὰ φορὰ δὲ μᾶς ἀκούει ὁ Θεός	3
Τί νὰ ζητᾶμε ἀπ' τὸ Θεό	4
Καὶ τί ὅλῳ νὰ ζητᾶμε	5
Νὰ τὸν εὐχαριστοῦμε καὶ νὰ τὸν δοξάζουμε στὴν προσευχή	6
Ωφέλειες ἀπὸ τὴν προσευχή	7
Τιμὴ μας καὶ δόξα μας μεγάλῃ ἡ προσευχή	8
Ἡ Κυριακὴ προσευχή	9
Ἄλλες προσευχές	9
Προσευχὴ πρὸς τὴν Παναγία Τριάδα	12
Προσευχὴ στὸ Χριστό	12
Προσευχὴ πρὶν ἀρχίσουν τὰ μαθήματα	13
Προσευχὴ ὅταν τελειώσουν τὰ μαθήματα	14
Προσευχὴ τὸ βράδυ πρὶν ἀπὸ τὸν ὄπνο	14
Πρωΐνη προσευχὴ	14
Προσευχὴ γιὰ τοὺς γονεῖς	15
Προσευχὴ ὅταν ἡ μητέρα εἰναι ἀρρωστη	15
Προσευχὴ γιὰ τοὺς ἀδελφούς	15
Προσευχὴ γιὰ τοὺς δασκάλους	16
Προσευχὴ γιὰ τοὺς συμμαθητές	16
Προσευχὴ πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό	16
Προσευχὴ ὑστερα ἀπὸ τὸ φαγητό	17
Προσευχὴ τοῦ παιδιοῦ ὅταν θὰ κοινωνήσῃ	17
Μετὰ τὴ θεία κοινωνία	17
	18

Πρὸς τὴν Θεοτόκο	Σελίς	18
Προσευχὴ σὲ δύσκολες περιστάσεις	>	19
Προσευχὴ γιὰ πίστη καὶ ύποταγὴ στὸ Θεό	>	19
Προσευχὴ γιὰ τὴν ύπομονή	>	19
Προσευχὴ γιὰ νὰ εἴμαστε ταπεινοί	>	20
‘Υπακοὴ πρὸς τοὺς γονεῖς	>	21
“Αλλὴ προσευχὴ	>	21
Πρὸς τὴν Θεοτόκο	>	21
Καὶ ἄλλῃ προσευχὴ.	>	22
Προσευχὴ νυχτερινὴ	>	22
Τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως	>	24
Οἱ δέκα ἐντολές	>	25
Τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι (ποίημα)	>	28
Στὴν Παναγία (ποίημα).	>	29

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ**

'Αρ. πρωτ. 334

'Αθήναι τῇ 8 Μαρτίου 1949

'Έγκυλιος ἀριθ. 23

Πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους ἐφημερίους τῶν 'Ιε-
ρῶν Ναῶν τῆς καθ' ἡμᾶς 'Αγιωτάτης 'Αρ-
χιεπισκοπῆς.

'Εξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησεν εἰς εὔληπτον
γλωσσαν πονημάτιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Παιδικαὶ¹
Προσευχαὶ» τοῦ καθηγητοῦ κ. 'Αθ. Πόλλη, Διευ-
θυντοῦ τοῦ 'Εκκλ. Φροντιστηρίου 'Ριζαρείου Σχο-
λῆς πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχητικῶν
Σχολείων.

Προτρεπόμεθα δημοσίᾳ συστήσητε εἰς τοὺς μαθη-
τὰς τῶν κατηχ. Σχολείων καὶ προμηθευθῶσι τοῦ-
το ἀντὶ δραχ. 2.000.

'Ἐντολὴ τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ο ΤΑΛΑΝΤΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Τιμὴ Δρχ. 3.000